

σύγχρονο

Φάσμα
Group
προπαρασκευή για
A.E.I. & T.E.I.

μαθητικό φροντιστήριο

Γραβιάς 85 – ΚΗΠΟΥΠΟΛΗ – ☎ 210 50 51 557 – 210 50 56 296

25ης Μαρτίου 111– ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ – ☎ 210 50 20 990 – 210 50 27 990

25ης Μαρτίου 74 – ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ – ☎ 210 50 50 658 – 210 50 60 845

Μάθημα: ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ (ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ) –ΓΝΩΣΤΟ

Καθηγητές: ΟΜΑΔΑ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΦΑΣΜΑ

Τάξη: Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ - ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

Ημερομηνία: 9/3/2014

Ονοματεπώνυμο:

Αριστοτέλους, Ηθικά Νικομάχεια, Β6, 9 -13

Εἰ δὴ πᾶσα ἐπιστήμη οὕτω τὸ ἔργον εὖ ἐπιτελεῖ, πρὸς τὸ μέσον βλέπουσα καὶ εἰς τοῦτο ἄγουσα τὰ ἔργα (ὅθεν εἰώθασιν ἐπιλέγειν τοῖς εὖ ἔχουσιν ἔργοις ὅτι οὐτ' ἀφελεῖν ἔστιν οὔτε προσθεῖναι, ὡς τῆς μὲν ὑπερβολῆς καὶ τῆς ἐλλείψεως φθειρούσης τὸ εὖ, τῆς δὲ μεσότητος σωζούσης, οἱ δ' ἀγαθοὶ τεχνῖται, ὡς λέγομεν, πρὸς τοῦτο βλέποντες ἐργάζονται)· ἢ δ' ἀρετὴ πάσης τέχνης ἀκριβεστέρα καὶ ἀμείνων ἔστιν ὥσπερ καὶ ἡ φύσις, τοῦ μέσου ἂν εἴη στοχαστικὴ. λέγω δὲ τὴν ἠθικὴν· αὕτη γάρ ἐστι περὶ πάθη καὶ πράξεις, ἐν δὲ τούτοις ἔστιν ὑπερβολὴ καὶ ἔλλειψις καὶ τὸ μέσον.

Οἷον καὶ φοβηθῆναι καὶ θαρρῆσαι καὶ ὀργισθῆναι καὶ ὄλως ἡσθῆναι καὶ λυπηθῆναι ἔστι καὶ μᾶλλον καὶ ἥττον, καὶ ἄμφοτερά οὐκ εὖ· τὸ δ' ὅτε δεῖ καὶ ἐφ' οἷς καὶ πρὸς οὓς καὶ οὗ ἕνεκα καὶ ὡς δεῖ, μέσον τε καὶ ἄριστον, ὅπερ ἐστὶ τῆς ἀρετῆς. Ὅμοίως δὲ καὶ περὶ τὰς πράξεις ἔστιν ὑπερβολὴ καὶ ἔλλειψις καὶ τὸ μέσον. Ἡ δ' ἀρετὴ περὶ πάθη καὶ πράξεις ἐστὶ, ἐν οἷς ἢ μὲν ὑπερβολὴ ἀμαρτάνεται καὶ ψεγεται καὶ ἡ ἔλλειψις, τὸ δὲ μέσον ἐπαινεῖται καὶ κατορθοῦται· ταῦτα δ' ἄμφω τῆς ἀρετῆς. Μεσότης τις ἄρα ἐστὶν ἡ ἀρετὴ.

Παρατηρήσεις

A. Από το κείμενο που σας δόθηκε να μεταφράσετε στο τετράδιο σας το απόσπασμα: «ή δ' ἀρετὴ πάσης τέχνης ... ὅπερ ἐστὶ τῆς ἀρετῆς».

Μονάδες 10

B. Να γράψετε στο τετράδιο σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

B.1. Ο Αριστοτέλης στην προσπάθειά του να προσδιορίσει τη μεσότητα στην ηθική αρετή καταλήγει αρχικά σε ένα δυνητικό συμπέρασμα «μεσότης ἂν εἴη ἡ ἀρετὴ». Στη συνέχεια όμως, υποβάλλοντάς το σε λογικό έλεγχο οδηγείται στην οριστικοποίηση του συμπεράσματός του με τη χρήση οριστικής έγκλισης «μεσότης τις ἄρα ἐστὶν ἡ ἀρετὴ ...». Να παρουσιάσετε την πορεία της σκέψης του φιλοσόφου από την εξαγωγή του πρώτου συμπεράσματος ως την οριστική του διατύπωση.

Μονάδες 15

B.2. Καθώς η Αντιγόνη οδηγείται στην υπόγεια φυλακή της, στο τέταρτο επεισόδιο της ομώνυμης τραγωδίας του Σοφοκλή, απευθύνει τελευταίο χαιρετισμό στους συμπολίτες της (στ. 801-882), ψάλλοντας μαζί με το Χορό ένα θρηνητικό τραγούδι (κομμός). Μέσα σ' αυτή την ατμόσφαιρα ο Κορυφαίος σε μια αποστροφή του προς της ηρώιδα λέει:

«Σκαρφάλωσες στην κορυφή του θράσους και στον απρόσιτο της Δίκης θρόνο, παιδί μου, παραπάτησες».

Να εντοπίσετε τα κοινά στοιχεία μεταξύ των απόψεων του Αριστοτέλη για τη «μεσότητα», την «έλλειψη» και την «υπερβολή» και της μομφής που επιρρίπτει ο Κορυφαίος στην κόρη του Οιδίποδα. Νομίζετε ότι ο Αριστοτέλης θα συμφωνούσε με την άποψη του Κορυφαίου του Χορού;

Μονάδες 15

B.3. Ποιος είναι ο ορισμός του Αριστοτέλη για την ευδαιμονία;

Μονάδες 10

B.4 α. Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας, απλές ή σύνθετες, για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: έπιτελεῖ, ἄγουσα, ήσθηναι, δεῖ, ἄμφοτερα .

Μονάδες 5

β. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου είναι ετυμολογικά συγγενείς οι παρακάτω: θεμιτός, αυθαίρετος, άρθρο, αυτεξούσιος, βέλος.

Μονάδες 5

Σας ευχόμαστε επιτυχία!